

Δημήτρης Τζουμάκας

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχελακάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι της ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΗΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL gmichelpaint@gmail.com ή eothinon@gmail.com. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelpaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Μέσα στη Γυναίκα με τ' αγκάθια στο λαιμό βρίσκουμε εδώ κι' εκεί στα ενδιάμεσα των πλημμύρων του πόθου, μικρά ξέφτια, διαμάντια ενός κοινωνικού ρεαλισμού, που μόνο σε τέτοια σπαράγματα ακόμα διατηρείται η ανάμνησή του.

Μέρος 7^ο

Πάλευε να φτιάξει μια πλοκή για το μυθιστόρημα, χωρίς να γνωρίζει πως όταν σε εγκαταλείψει η ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο, η πλοκή χάνεται σε στιγμές ενός διαλυμένου, κομματιασμένου χρόνου. Σε στιγμές διαύγειας, το συνειδητοποιούσε αυτό και αποδεχόταν την αδυναμία της πλοκής.

«Ποια πλοκή, Σοφοκλή; Εδώ παρελαύνει μια στρατιά χαμένων προσώπων,

ορδές φαντασμάτων, Η οσία με το κόκκινο παλτό, κάτι θέλουν να πουν όλοι, μα δεν ολοκληρώνουν. Έτσι είναι νομίζω και στη ζωή: Γνωρίζουμε έναν άνθρωπο, αρχίζει να λέει πράγματα όπως: όποιος και να βγει απάνω άμα δεν δουλέψεις

δεν θα φας, ή άμα δεν φας θα πεινάσεις... Ε, ωραία λοιπόν, είναι η αρχή της επικοινωνίας. Όμως μας καίει η περιέργεια να δούμε ποιος είναι πραγματικά ο διπλανός μας, μαζεύουμε πληροφορίες, πηγαίνουμε και στο αστυνομικό τμήμα της γειτονιάς, έτσι αρχίζει το μυθιστόρημα.

– Πολύ ενδιαφέρον.

– Καθόλου ενδιαφέρον. Τα πρόσωπα μπερδεύονται μέσα στις ερμηνείες των άλλων, στο μεταξύ όλο και εμφανίζονται νέα πρόσωπα, ποικίλων δερματικών αποχρώσεων και παθήσεων, που ομαδοποιούνται εθνικά, φυλετικά, θρησκευτικά, γίνονται κράτος εν κράτει, γίνονται κοινωνίες των εθνών, δέκα δισεκατομύρια άνθρωποι πρέπει να επιβιώσουν, φτιάχνουν όπλα για τους δουλμπόρους, κι οι δουλμπόροι κάποτε κάνουν πόλεμο με σκοπό να ξοδέψουν το έμψυχο και άψυχο υλικό χωρίς να εξαιρούν αυτούς που έλεγαν πως άμα δεν δουλέψεις θα πεινάσεις. Στο τέλος όμως καταφέρνουν να επιζούν κάποιοι μπαρουτοκαπνισμένοι χαρακτήρες για τις ανάγκες του μυθιστοριογράφου, που τους σκοτώνει τουλάχιστον μόνο νοερώς».

Ο συγγραφέας σκηνοθετεί μια επιτροπή η οποία μετά το θάνατό του, παραλαμβάνει τα κατάλοιπα χειρόγραφα του μυθιστορήματός του, και προσπαθεί να τα συναρμολογήσει έτσι που να βγαίνει κάποιο νόημα. «Η αλληλουχία δεν επιτυγχάνεται. Πρέπει να το σφίξουμε λίγο. Εντάξει, ξέρουμε ότι έχουμε ένα έργο ημιτελές και αποσπασματικό, το βάλουμε κάτω. Τώρα όμως πρέπει να δείξουμε και μια κατεύθυνση, βρε αδερφέ, να βάλουμε σημαδούρες και βέλπ. Αφήσαμε μέχρι εδώ το κείμενο να πηγαίνει μόνο του. Τελικά δεν πάει πουθενά, πελαγοδρομεί. Ωραία! Ας αρχίσουμε να το μαζεύουμε τώρα, ας αρχίσει το μοντάζ.»

Καταλαβαίνοντας την αδυναμία να στήσει ένα παραδοσιακής μορφής μυθιστόρημα, αυτοσαρκάζεται. Η σάτιρα είναι σαν το μακιγιάζ. Κάνει έναν άσχημο άνθρωπο να φαίνεται όμορφος. Κάνει τα κοινά και βαρετά αισθήματα, να γίνονται αποδεκτά και ενδιαφέροντα. Γιατί τέχνη δεν είναι αυτό που έχουν όλοι, αλλά αυτό το κάτι τις, που κάποιος μπορεί να προσθέσει στο κοινότυπο. Όμως το μακιγιάζ, είναι για τον συγγραφέα, όπως το βάψιμο των άσπρων μαλλιών για τον γέροντα. Όταν χάσεις την ελπίδα –και η ελπίδα χάνεται τελικά με την απώλεια της αθωότητας– θα έρθει αυτόματα να γεμίσει αυτό το κενό, μια φαντασία που στρέφει τα πυρά της εντός. Βάφομαι, θα πει, αυτοσαρκάζομαι, μέχρι και γελοιοποιούμαι, τιμωρώ τον εαυτό μου γιατί έχασα κάθε ελπίδα, γιατί έχασα την αθωότητά μου, γέρασα και έγινα άχρηστος, γι αυτό που σιγοκαίει τις καρδιές των νέων ανθρώπων.

Ο συγγραφέας βάφεται λοιπόν, διασπάται σε διαφορετικές περσόνες, μέχρι που μεταμορφώνεται ακόμα και σε σκύλο που κλαίει και γαβγίζει. Το ίδιο διασπάται και το αντικείμενο του πόθου του. Θρυμματίζεται, και το κάθε κομματάκι, είναι και ένα διαφορετικό ακέραιο θηλυκό στα μάτια του παθόντα.

Αυτή η διάθλαση του πόθου με την επίγνωση της έλλειψης, διογκώνεται υπερβολικά και πολλαπλασιάζεται στον κύβο, αυτή η πλημμύρα της ανικανοποίητης λίμπιντο που επιζητεί να καταπνίξει τα πάντα, αφήνει εδώ κι εκεί μέσα στο μυθιστόρημα μικρές νησίδες κοινωνικού ρεαλισμού, υπολείμματα αιχμών που επιβιώνουν ακόμα από την εποχή του Δούκα, αλλά που έχουν λιγοστείψει δραματικά.

Μέσα στη Γυναίκα με τ' αγκάθια στο λαιμό βρίσκουμε εδώ κι' εκεί στα ενδιάμεσα των πλημμύρων του πόθου, μικρά ξέφτια, διαμάντια ενός κοινωνικού ρεαλισμού, που μόνο σε τέτοια σπαράγματα ακόμα διατηρείται η ανάμνησή του.

«Ζωή κι αυτή χαράμι, σ' ένα προάστιο βιομηχανικό όπου κανείς δεν αγαπάει αληθινά κανένα. Σειρήνα κατοχική που στριγγλίζει απ' τις έξι το πρωί, τσιμεντένιες καμινάδες, ξύλινη γέφυρα, σπίτια από χαρτόνι, εργατικά διαμερίσματα κι ένα χτικιάρικο φως στην κολόνα του δρόμου».

Σ' ετούτο το μυθιστόρημα, η πλημμυρίδα του πόθου ανοίγει τη καταπακτή του «Είναι», από όπου ένας μαγικός Λόγος αρχίζει να ρέει μετατρέποντας την κοινωνική εικόνα, σε τρενάκι που μεγαλώνει την ταχύτητά του και απογειώνεται αφήνοντας πίσω τον πραγματικό κόσμο.

«Ξενοίκιαστα ερειπωμένα μαγαζιά, ξεραμένα δέντρα, εγκαταλειμμένα γεωτρύπανα, οι νταλίκες, το τρένο, τα' αεροπλάνα, οι θόρυβοι των εργαλείων, bombardemento che non ha precedenti, πονοκέφαλοι και υπεραχνοειδείς αιμορραγίες σε βρώμικα ιατρεία, γραφεία των Χριστιανών Συγγραφέων, γραφεία της Maranatha Christian Fellowship, Αίθουσα Ελεύθερου Στυλ Taekwon – do (η προχωρημένη Παλαιστική Τέχνη για άντρες), ένας νάνος πάνω σ' ένα καφάσι που καθαρίζει ψάρια, φίσκα το Γραφείο Ιπποδρομιακών Στοιχημάτων. Ωσπερ σάρκα εϊκή κεχυμένον ο κάλλιστος κόσμος.»